26/02/2021

Водосвет в Билинския манастир “Св. Архангел Михаил”

С благословението на Негово Светейшество Софийския митрополит и Български патриарх Неофит на 25 февруари 2021 г. в Билинския манастир “Св. Архангел Михаил” (община Брезник) Негово Преосвещенство Белоградчишки епископ Поликарп, викарий на Софийския митрополит, отслужи тържествен водосвет. Поводът е приключен проект за обновяване на манастирския храм и благоустрояване на дворното пространство около него. С преосвещения епископ съслужиха игуменът на Църногорската света обител архимандрит Никанор, архимандрит Боян и йеромонах Спиридон от църногорското братство, протойерей Константин Стойчев – и. д. игумен на Билинския манастир, йеродякон Вартоломей. На радостното събитие присъстваха министърът на финансите Кирил Ананиев, областният управител на Перник Емил Костадинов, кметът на община Брезник Васил Узунов, секретарят на Софийската света митрополия Ангел Младенов,

председателят на бизнес сдружението КРИБ-Перник Георги Милев, църковни спомоществуватели и редица граждани.

След молитвеното последование на водосвета епископ Поликарп поздрави всички присъстващи от името на Негово Светейшество Софийския митрополит и Български патриарх Неофит и изрази специална благодарност към архимандрит Никанор, протойерей Константин Стойчев и всички, които са допринесли за обновяването на манастира. Той благопожела светата обител да възвърне своето значение на духовен център и да бъде посещавана от много хора. “Сега стигаме до тук с високопроходими автомобили, както се пътува до манастирите и скитовете на Света Гора”, направи сравнение епископ Поликарп. Той изрази особено задоволство заради реставрираните и консервирани стенописи в храма, които са дело на св. Пимен Зографски и от които някога хората са се запознавали със светото Писание. Обръщайки се към министър Ананиев, епископ Поликарп изрази признателност към Правителството за оказваната подкрепа при възстановяване и ремонт на църкви и манастири.

Министърът увери, че тази политика на управляващите е израз на ясно осъзнатата необходимост да се подкрепя Църквата. С подкрепата на държавата в Пернишка област са ремонтирани, реставрирани и изградени 22 църкви, манастири и параклиси на стойност 7 275 000 лв, посочи той. Министър Ананиев предаде специални поздрави от министър-председателя Бойко Борисов и каза, че премиерът лично ще дойде, защото иска да види постигнатото.

С грамота на областния управител за принос във възстановяването на църкви и манастири в област Перник беше отличен протойерей Константин Стойчев.

Специална благодарност за всестранното съдействие в тази дейност изказа архимандрит Никанор по адрес на кмета на община Брезник Васил Узунов. Игуменът подари на министър Ананиев и на областния управител копия на чудотворната икона на Пресвета Богородица Всецарица.

Пред манастирската порта бе поставено и символично начало на ремонт на пътя до манастира, който ще бъде осъществен от Югозападно държавно предприятие.

Проектът за възстановяване на Билинския манастир е финансиран от Програмата за развитие на селските райони 2014-2020 г. Църквата в светата обител е изцяло ремонтирана, подменена е покривната конструкция.

Направена е специална фугировка и са изградени дренажи. Реставрирани и консервирани са стенописите, повечето датирани от XVI и XVII век. Благоустроено е дворното пространство. Направена е и ограда.

+++

Билинският манастир се намира на 16 км северозападно от град Брезник и на около 2 км североизточно от село Билинци. До него води горски път след селото, част от който е достъпен само за високопроходими автомобили, но пък е приятен за разходка.

Сред местното население Билинският манастир бил известен като „Свети арахангели“. В някои източници е споменат като манастир „Св. архангели Михаил и Гавриил“.

Първото писмено сведение за светата обител е от 1587 г., когато отец Стефан представлявал манастира в пратеничество на кюстендилския епископ в Русия. Източници от началото на XX в. сочат, че манастирът е съграден през 1460 г. Според изследователи обаче светата обител е била основана още през XI – XII век – времето на византийското владичество по тези български земи.

Археологически находки в манастирския двор и около него показват, че през XIV век обителта вече е съществувала като голям укрепен манастир, стъпил върху стръмния скат над реката. Останки от средновековните му зидове има южно от черквата, а до жилищното крило се очертават основите на отбранителна кула. До църквата е имало чешма, чиято вода извирала под олтара. Допуска се, че възникването на манастира може да е свързано със свещен извор, почитан навярно още от езически времена.

Манастирът е представлявал комплекс от черква, жилищни и стопански сгради. Разположен е върху наклонен терасовиден терен. Сградите затварят правилен четириъгълник. Дейностите на проект с европейско финансиране помогнаха през 2018 г. да се укрепи храма, да се реставрират и консервират стенописите в него и да се благоустрои дворът. Направена е и част от оградата. Засега другите сгради остават почти разрушени.

Черквата е еднокорабна, едноапсидна, с чувствително удължен кораб. Има входове от от северната и от южната фасада. Изградена е от ломен камък с хоросанова спойка, като на места има тухли и дървени сантрачи. Църквата се осветлява от четири малки амбразурни прозорчета. В апсидата и на южната

стена има по един отдушник.

Сегашната църква стъпва върху северната част на средновековната. От запазената част от първоначалните ѝ зидове се вижда, че е била кръстокуполна.

Според специалистите стенописите разкриват два периода на изписване, макар и близки един до друг. По стените на храма са образите на всички най-ярки светии, като се започне с изображението на Пресвета Богородица Ширшая Небес и Иисус Христос и после св. Стефан, св. Атанасий, светите безсребреници лечители Козма и Дамян, св. Николай, св. Димитър, св. Георги, св. Теодор Тирон, св. Теодор Стратилат, св. Прокопий, старозаветните пророци и още много свети образи – някои в цял ръст, други в многобройните медальони. В много от стенописите са пресъздадени важни евангелски събития – архангел Гавраил и Богородица от Благовещение, Рождество Христово, Сретение, Кръщение, Лазарово възкресение и Влизане в Йерусалим. В олтарното пространство до отдушника е изписан св. Сава, а до него – Умиване на нозете, Тайната вечеря, Предателството на Юда и още две сцени. Зографът богато е разказал Светото Писание в картини, така че във времето, когато книгите не достигали, то да бъде научено чрез изображенията.

Специалистите отнасят стенописите към XV- XVI в. Това се потвърждава и от приписките, които доказват, че през XVI в. Билинският манастир е съществувал отдавна. Билинският манастир се споменава сред другите 15 манастира, възстановени и изписани от светия Пимен, дошъл от Зографския манастир на Света Гора по родните си земи. Според преданието, когато бил 55-годишен на сън му се явил св. Георги и му поръчал да се върне при народа си като духовен водач. Години наред св. Пимен обикалял българските земи, проповядвал, строил и обновявал храмове и манастири, като ги украсявал със стенописи. Посетил първо София и нейните околности, след това бил в Южна България и в Бачковския манастир. Обиколил и цяла Северна България, бил във Видин, Силистра и други градове. Много е възможно тъкмо негова да е заслугата за тази живописна красота в Билинския манастир.

Манастирът е обявен за паметник на културата. Понастоящем не е действащ.

ЗА ПО-БОГАТ СНИМКОВ МАТЕРИАЛ НАТИСНЕТЕ ТУК – https://flic.kr/s/aHsmUv6bRX

Текст: монахиня Павла (Борисова)

Снимки: протойерей Костадин Тренев

— bg-patriarshia.bg